

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapă Națională
Clasa a VIII-a
Brăila, 2016

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate

SUBIECTUL I (40 puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. "În vremea războiului dacic s-au întâmplat următoarele evenimente vrednice de a fi pomenite: Iulianus rânduit de împărat cu conducerea războiului, printre alte măsuri bune, luă și pe aceea de a-i obliga pe soldați să scrie pe scuturi numele lor și ale centurionilor, pentru a se deosebi mai lesne cei ce se vor arăta viteji de cei cu purtare mișelească. Și dând lupta cu dușmanul la Tapae, măcelări pe cei mai mulți dintre ei. (...) Decebal se temu ca romanii victorioși să nu pornească spre capitala lui. De aceea tăie copacii din preajma lor la o oarecare înălțime și puse arme pe trunchiuri, pentru ca dușmanii să creadă că sunt soldați și să se retragă înspăimântați. Ceea ce s-a și întâmplat".

(Dio Cassius, *Istoria romană*)

B. "Orașele au fost un permanent focar de romanizare pentru ținuturile din preajmă, de răspândire a culturii și civilizației romane. Străduințele de «imitare a Romei» nu sunt proprii doar localităților care, *de iure* au fost orașe. La fel procedau și localitățile cu o dezvoltare preurbană accentuată, care aveau aspect de oraș fără a poseda calitatea juridică (...)."

(I.A. Pop, Th. Năgler, *Istoria Transilvaniei*)

C. "Așezarea temporară a unor migratori în Dacia, chiar existența unui regat gepid, nu înseamnă distrugerea romanității. Cei veniți erau puțini în comparație cu băștinașii. (...) Noii veniți rămăneau separați de băștinași prin limbă, cutume juridice, uneori și prin religie. (...) Amestecul daco-romanilor cu alte populații, până la slavi, se va fi făcut în mică măsură sau chiar deloc. (...) De aceea, un rol similar celui deținut de germanici în etnogeneza romanilor din vestul Europei poate fi atribuit în regiunile carpato-danubiene doar slavilor."

(Mihai Bărbulescu, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, pe baza sursei A, numele conducătorului dac și locul de desfășurare a unei acțiuni militare. **4 puncte**
2. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv, *efect*). **5 puncte**
3. Prezentați un factor al romanizării geto-dacilor la care se referă sursa B și un altul, diferit de acesta, care acționează în provincia Dacia. **10 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei C, rolul slavilor în etnogeneza românească, selectând o informație din sursa dată. **6 puncte**
5. Prezentați rolul creștinismului în etnogeneza românească. **5 puncte**
6. Formulați o opinie referitoare la rolul civilizației geto-dacilor în procesul formării poporului român și a limbii române, susținând-o cu menționarea a trei fapte istorice. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (50 puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Principele este mare voievod și domn (...) el are dominium eminens, stăpânește deci întreg pământul țării, exercită funcția legislativă, administrativă, împarte dreptatea, exercită funcția militară (...) Administrația țării a fost exercitată de puterea centrală (de domnie) cu ajutorul sfatului domnesc, numit de la sfârșitul secolului al XVI-lea și divan...”.

(V. Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*)

B. „Izvorâtă din cauze interne, revoluția pașoptistă a urmărit, între altele, înlăturarea servituților feudale și împrăștierea țăranilor, asigurarea de drepturi și libertăți democratice, unitatea și independența națională. Între programul de acțiune imediată și cel de perspectivă, tactica revoluționară a impus deseori, în funcție de conjunctura istorică țeluri și forme mascate de manifestare în propagarea programului național, și în poziția față de imperiile vecine”.

(B Teodorescu, M. Manea, *Istoria românilor de la 1821 până în 1989*)

C. „Art. 1 Principatele Unite Române constituie un singur stat indivizibil, sub denumirea de România.

Art. 32. Puterea legislativă se exercită colectiv de către domn și Reprezentanța Națională, care se împărțea în două: Senatul și Adunarea Deputaților.

Puterea executivă este încredințată domnului și guvernului.

Art. 93 Prerogativele domnitorului: numește și revocă pe miniștrii săi; sancționează și promulgă legile; are dreptul de amnistie în materie politică; numește sau confirmă în toate funcțiile; face regulamente necesare pentru executarea legilor; este capul puterii armate; conferă gradele militare; are dreptul de a bate monedă; încheie cu statele străine convențiile necesare pentru comerț, navigație și altele asemenea.

Puterea judecătorească se exercită de către curți și tribunale (...)”.

(Gheorghe Tănase, *Separarea puterilor în stat*)

Pornind de la aceste surse, rezolvați, în aproximativ trei-patru pagini, următoarea situație - problemă: **Există asemănări între procesul de formare și afirmare în plan extern a statelor medievale românești și respectiv, cel al României moderne ?** În elaborarea răspunsului aveți în vedere:

- prezentarea a două asemănări între întemeierea statelor medievale românești extracarpătice;
- prezentarea altor două fapte istorice, care contribuie la constituirea statului român modern în 1859, în afara celor la care face referire sursa B;
- formularea unei opinii cu referire la situația-problemă dată și susținerea acesteia prin prezentarea a două fapte istorice relevante, utilizând câte o informație din sursa A, respectiv, din sursa C.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** sintezei în limita de spațiu precizată.

Total 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 de puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapa Națională
Clasa a VIII-a
Brăila, 2016

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR !

SUBIECTUL I

1. **Câte 2 puncte** pentru numirea, pe baza sursei A, a oricărui conducător dac, respectiv a oricărui loc de desfășurare a unei acțiuni militare. (2px2=4p)
2. **5 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect, stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză* și respectiv, *efect*);
3. **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricărui factor al romanizării geto-dacilor, unul la care se referă sursa B și un altul diferit de acesta, care acționează în Dacia; (2px2=4p)
Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărui factor menționat, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei C, a rolului slavilor în etnogeneza românească;
3 puncte pentru explicarea rolului menționat, prin selectarea unei informații din sursă.
5. **2 puncte** pentru menționarea rolului creștinismului în etnogeneza românească;
3 puncte pentru prezentarea rolului menționat, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici;
Câte 1 punct pentru utilizarea **doar** a câte unui exemplu/a câte unei caracteristici referitoare la rolul menționat;
6. **4 puncte** pentru formularea oricărei opinii referitoare la rolul civilizației geto-dacilor în procesul formării poporului român și a limbii române;
Câte 2 puncte pentru menționarea oricăror trei fapte istorice relevante pentru susținerea opiniei formulate. (2px3=6p)

Total 40 de puncte

SUBIECTUL al II-lea

Informația istorică – 40 de puncte distribuite astfel:

- Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două asemănări între întemeierea statelor medievale extracarpatice; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea asemănărilor menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)
- Câte 2 puncte** pentru menționarea altor două fapte istorice, care contribuie la constituirea statului român modern în 1859, în afara celor la care se referă sursa B; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea celor două fapte istorice menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)
- 4 puncte** pentru formularea oricărei opinii referitoare la situația-problemă dată;
- Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice relevante, care susțin opinia formulată; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea faptelor istorice menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)
- Câte 3 puncte** pentru utilizarea fiecărei informații din sursa A, respectiv, sursa C; (3px2=6p)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru structurarea textului (introducere - cuprins - concluzii);

- 1 punct pentru introducere/cuprins; cuprins/concluzii;
- 0 puncte pentru text nestructurat;
- **3 puncte pentru evidențierea relației cauză-efect, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;**
 - 1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;
 - 0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;
- **2 puncte pentru respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;**
 - 1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
 - 0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **2 puncte pentru utilizarea limbajului istoric;**
 - 1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;
 - 0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **1 punct pentru respectarea limitei de spațiu;**
 - 0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 50 de puncte

Total 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total – 100 puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapa Națională
Clasa a IX-a
Brăila, 2016

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate

Subiectul I (40 de puncte)

Citiți cu atenție următoarele surse istorice:

A. "Originile sistemului democratic grecesc trebuie căutate în formele de guvernare colectivă ale *polis*-ului, forme care s-au consolidat în decursul secolului al VI-lea î.Hr. Într-adevăr, prima, din câte se știe, constituție adevărată a Atenei – cea dată de Solon în 594 î.Hr – și care a rămas în vigoare timp de 86 de ani, deci de-a lungul aproape a întregului secol, avea un caracter democratic cert. Dar, totodată, prevederile ei făceau multe concesii clasei oligarhilor. Conducătorul mișcării democratice ateniene, pe nume Clistene, după ce a ajuns la putere (508 î.Hr) a modificat în sens democrat radical constituția lui Solon. Aceste reforme au făcut din Clistene fondatorul democrației ateniene. (...) A instituit Consiliul celor 500, din care făceau parte, prin tragere la sorți, câte 50 de membri din fiecare trib. Adunarea Poporului a fost investită cu drepturi suverane. (...) Spre a-și apăra reformele – în primul rând contra eventualității tiraniei – a instituit ostracismul, procedură exclusiv ateniană. Cel care a luptat timp de 30 de ani pentru democratizarea statului atenian a fost Pericle (cca. 500-429 î.Hr), adevăratul conducător al Atenei în calitate de strateg. Culmea atinsă în timpul său de regimul democratic, de economia, de cultura și arta ateniană a justificat denumirea acestei epoci de <secolul lui Pericle>."

(Ovidiu Drimba, *Istoria culturii și civilizației*)

B. "Dezvoltarea democrației a început după prăbușirea urmașilor lui Pisistrate (510 î.Hr), pe baza mai vechii constituții soloniene (594 î.Hr). Demosul era poporul pedestru în cadrul armatelor hoplite, prin contrast cu călăreții aristocrați, el constând astfel în esență din lucrători manufacturieri și din țărani din orașe și sate. Lor le va întări Clistene egalitatea în drepturi prin intermediul reformelor sale (508 î.Hr), în ideea de a oferi statului un fundament mai larg; aceste drepturi vor fi lărgite de Temistocle, care a folosit pentru noile triere (nave ce aveau pe atunci trei rânduri de vâsle dispuse suprapus), nave folosite împotriva perșilor, theții, oameni liberi lipsiți de proprietate.

În urma rezultatelor din războiul persan și odată cu expansiunea maritimă a Atenei prin intermediul primei Ligi atice a mării (478-404 î.Hr.) democrația (...) a devenit cel mai puternic impuls spre o expansiune cvasiimperialistă și o exploatare egoistă a aliaților de atunci, aliați transformați în supuși, chiar sub conducerea, altfel, strălucitorului Pericle. Democrația a eșuat în Atena în urma înfrângerii suferite la finalul războiului peloponesiac (431-404 î.Hr) și a consecințelor nefaste ale acestei înfrângeri."

(Immanuel Geiss, *Istoria lumii*)

Pornind de la sursele istorice date, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei A, două acțiuni politice desfășurate în secolul al VI-lea î.Hr., care au contribuit la instaurarea democrației în Atena. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei B, trei informații referitoare la demos. **9 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei B, două fapte istorice referitoare la acțiunile desfășurate în secolul al V-lea î.Hr., între care există o relație de cauzalitate, specificând informația-*cauză* și informația-*efect*. **7 puncte**
4. Prezentați două științe din Grecia Antică. **10 puncte**
5. Prezentați o asemănare și o deosebire între arhitectura Orientului Antic și arta Greciei Antice. **10 puncte**

Subiectul al II-lea (50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, o sinteză despre ***Roma Antică și Europa Medievală***, având în vedere:

- prezentarea a câte unei forme de organizare politică din Roma, din secolul al V-lea î.Hr., respectiv din secolul I d.Hr.;
- menționarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre formele de organizare politică prezentate;
- prezentarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre formele de organizare politică din Europa Medievală;
- precizarea unei mari religii și prezentarea câte unei consecințe a acesteia pentru civilizația romană, respectiv, pentru civilizația europeană medievală.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 de puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapă Națională
Clasa a IX-a
Brăila, 2016

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR !

Subiectul I (40 de puncte)

1. **Câte 2 puncte** pentru precizarea, pe baza sursei A, a oricăror două acțiuni politice desfășurate în secolul al VI-lea î.Hr., care au contribuit la instaurarea democrației în Atena; (2px2=4p)
2. **Câte 3 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei B, a oricăror trei informații referitoare la *demos*; (3px3=9p)
3. **7 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei B, a oricăror două fapte istorice referitoare la acțiunile desfășurate în secolul V î.Hr., între care există o relație de cauzalitate, specificând informația-cauză și informația-efect;
4. **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două științe din Grecia Antică; (2px2=4p)
Câte 3 puncte pentru prezentarea oricărei științe menționate prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici; (3px2=6p)
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la consecința menționată;
5. **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări și, respectiv, oricărei deosebiri între arhitectura Orientului Antic și arta Greciei Antice; (2px2=4p)
Câte 3 puncte pentru prezentarea asemănării și deosebirii menționate prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu; (3px2=6p)
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu referitor la caracteristica menționată.

Total 40 de puncte

SUBIECTUL al II-lea (50 de puncte)

Informația istorică – 40 de puncte distribuite astfel:

- Câte 2 puncte** pentru menționarea a oricărei forme de organizare politică din Roma din secolul al V-lea î.Hr., respectiv din secolul I d.Hr.; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea formelor de organizare politică menționate prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici; (3px2=6p)
- Câte 4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări, respectiv oricărei deosebiri dintre formele de organizare politică prezentate; (4px2=8p)
- Câte 2 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări și a oricărei deosebiri dintre formele de organizare politică din Europa Medievală; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea asemănării și a deosebirii menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu; (3px2=6p)
- 2 puncte** pentru precizarea unei mari religii;

Câte 2 puncte pentru menționarea oricărei consecințe a religiei precizate pentru civilizația romană, respectiv, pentru civilizația europeană medievală; (2px2=4p)

Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărei consecințe menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici; (3px2=6p)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);
1 punct pentru (introducere - cuprins - concluzii);
0 puncte pentru text nestructurat;
- **2 puncte** pentru evidențierea **relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;
1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;
0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric**;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **2 puncte** pentru **respectarea limitei de spațiu**;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 50 de puncte

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu

Total 100 de puncte

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapa Națională
Clasa a X-a
Brăila, 2016

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate

SUBIECTUL I (40 puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „În spatele expansiunii unui cuvânt (*Lumieres, Enlightenment, Aufklärung, Ilustracion, Iluminismo*) se ascunde o constelație de opere și curente de o rară diversitate... Pe de o parte, în fiecare țară coabitează numeroase tendințe. Astfel, putem distinge în Franța un puternic curent raționalist alături de o aspirație la sensibilitatea ce anunță romantismul. Pe de altă parte, noile filozofii variază simțitor în funcție de tradițiile naționale. Dacă Iluminismul francez răspândește foarte repede un scepticism religios care duce la înfruntarea dintre filozofi și reprezentanții ortodoxiei creștine, în Anglia și Germania nu apare nicio dispută cu Biserica și credințele acesteia. *Enlightenment* afectează atât oamenii Bisericii, cât și laicii și deștii. Nu este traversat de conflicte fundamentale între empirism și spiritualism, scepticism și credință, progres și conservatorism. În Germania, noua filozofie rămâne puternic speculativă și pătrunsă de spiritualitate. Ea se bazează, în general, pe gândirea creștină și este susținută de curente mistice... Se dovedește, adesea, destul de conservatoare și rămâne sub influența statului.

[...] În pofida acestei diversități de curente, anumite atitudini intelectuale noi caracterizează secolul. „Spiritul critic”, în general, cucerește Europa.

[...] Apoi, secolul al XVIII-lea este secolul experienței... Dacă în Anglia gustul pentru empirism se pune în acord cu gândirea religioasă, în Franța favorizează dezvoltarea materialismului (cu Diderot, Helvetius, d'Holbach sau La Mettrie), tendință filozofică ce apără ideea că toate legile naturii, ale gândirii sau ale societății sunt rezultatul fenomenelor mecanice sau fizice...”.

(Olivier Nay, *Istoria ideilor politice*)

B. „Căci Iluminismul nu necesită altceva decât libertatea și anume cea mai puțin dăunătoare din tot ce poate fi numit libertate: folosirea în mod public, în toate privințele, a rațiunii. Acum însă aud din toate părțile „Nu discutați!”... În aceste cazuri este vorba de o îngrădire a libertății... Eu răspund: folosirea publică a rațiunii trebuie să fie întotdeauna liberă; numai astfel se poate realiza luminarea oamenilor; folosirea privată a rațiunii poate fi însă îngrădită, fără să împiedice astfel prea mult progresul iluminismului. Dar eu înțeleg prin folosirea publică a rațiunii pe aceea pe care cineva, ca savant, și-o exercită în fața întregului public cititor. Folosirea privată a rațiunii este, după mine, aceea pe care el și-o poate exercita la postul sau în slujba încredințată lui de către societate...”

Acest spirit al libertății se răspândește și în exterior, chiar și acolo unde trebuie să se lupte cu piedicile unei stăpâniri care se înțelege greșit și pe ea însăși. Căci în fața acesteia stă un exemplu clar pentru a arăta că libertatea nu pune în pericol nici în cea mai mică măsură liniștea publică și unitatea obștii.

Dar felul de gândire al unui suveran care o favorizează pe prima [folosirea publică a rațiunii] merge mai departe, înțelegând, chiar și pentru jurisdicția sa, că permisiunea de folosire publică a rațiunii proprii dată supușilor și exprimarea în public a ideilor despre o mai bună orânduire, fie și îmbinată cu o critică sinceră a jurisdicției existente în lume, nu reprezintă nici un pericol...”

(Immanuel Kant, **Ce este iluminismul?**)

C.”Conform unei idei deseori citate a Doamnei de Lambert, din 1715, „a filozofa înseamnă să redai rațiunii întreaga demnitate și să o repui în drepturile ei; înseamnă să scuturi jugul tradiției și al autorității”. Asemenea obiective nu fac decât să continue lecțiile de raționalism ale lui Descartes sau Spinoza și critica tuturor credințelor tradiționale, ca și a monarhiei absolute, începută în anumite medii intelectuale europene în anii 1680-1715. Ideile pentru care pledează, mai ales în Franța, marii scriitori numiți „filozofi” vizează înlocuirea „tenebrelor” prin „luminile” rațiunii, în scopul realizării fericirii supreme a omenirii. Cu toate nuanțele legate de diferențele opțiunilor personale și de temperament, marii filozofi, mai ales Montesquieu (1689-1755), Voltaire (1694-1778), Rousseau (1712-1778), Diderot (1713-1784), se consacră unei critici sistematice, concertate a societății epocii lor, pe toate planurile, religios, politic, social, economic. Cu rare excepții, filozofii admit existența unui Dumnezeu creator și organizator al universului. Dar acest Dumnezeu nu intervine în istoria umană.... Deismul lui Rousseau, mai cald, e însoțit de același refuz al Bisericilor instituite, cuiburi de neștiință și fanatism, dar se deschide spre o religiozitate profundă și sinceră. Este adevărat că, în același timp, cea mai mare parte a filozofilor, cu Voltaire în frunte, consideră că religia, garantă a ordinii sociale, e necesară „poporului de rînd”; dar va sosi clipa în care progresul Luminilor va îngădui eliberarea generală, rezervată încă doar unora. Pe plan politic, filozofii, cu excepția lui Rousseau, sunt de acord cu forma de guvernământ monarhică, dar o monarhie limitată, care să respecte marile libertăți fundamentale: libertatea individuală, libertatea de gândire și de exprimare. Doar Rousseau preconizează democrația și republica, dar crede că ele nu sunt posibile decât în statele mici. Se deosebește de ceilalți filozofi și deoarece propovăduiește egalitatea și condamnă proprietatea individuală, în timp ce Montesquieu și Voltaire rezervă un rol politic de cea mai mare importanță claselor instruite și apără proprietatea, cerând în același timp egalitatea civilă în fața legii și a justiției”.

(Jean Carpentier, François Lebrun, **Istoria Europei**)

Pornind de la sursele istorice date, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza sursei A, două asemănări și două deosebiri între formele de manifestare a iluminismului în statele europene. **8 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei B, o modalitate de utilizare a rațiunii în conformitate cu principiile iluminismului. **2 puncte**
3. Precizați, pe baza sursei C, două deosebiri între ideile politice susținute de Rousseau și cele susținute de Montesquieu și Voltaire. **4 puncte**
4. Prezentați un model politic instaurat la sfârșitul secolului al XVII-lea, corespunzător principiilor menționate în sursa C. **5 puncte**
5. Prezentați două documente adoptate în secolul al XVIII-lea, care atestă influența iluminismului asupra organizării statelor moderne. **10 puncte**
6. Numiți un reprezentant al iluminismului menționat în sursa A și precizați titlul unei opere elaborată de către acesta; **3 puncte**
7. Formulați o opinie referitoare la concepțiile reprezentanților iluminismului privind religia, folosind ca argumente două informații din sursa C. **8 puncte**

Subiectul al II-lea (50 puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, o sinteză despre **Modernizarea spațiului românesc în contextul relațiilor internaționale din secolul al XIX-lea**, având în vedere:

- prezentarea unei acțiuni revoluționare desfășurată în spațiul românesc la începutul secolului al XIX-lea;
- precizarea a două consecințe ale relațiilor internaționale din primele trei decenii ale secolului al XIX-lea asupra evoluției Principatelor Române;
- prezentarea unui act cu rol constituțional adoptat în Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea unei aspirații a revoluției de la 1848-1849 din spațiul românesc și precizarea a două modalități propuse pentru îndeplinirea acesteia;
- prezentarea unei consecințe a relațiilor internaționale din deceniul șase al secolului al XIX-lea pentru spațiul românesc;
- menționarea a trei fapte istorice desfășurate în plan intern, referitoare la modernizarea societății românești, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unei opinii cu privire la rolul factorilor externi în evoluția României, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acesteia prin două argumente istorice.

Notă !

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 de puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapa Națională
Clasa a X-a
Brăila, 2016

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR !

SUBIECTUL I (40 PUNCTE)

1. **Câte 2 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei A, a oricăror două asemănări și a oricăror două deosebiri între formele de manifestare a iluminismului în statele europene;
(2px4=8p)

2. **2 puncte** pentru precizarea, pe baza sursei B, a unei modalități de utilizare a rațiunii în conformitate cu principiile iluminismului;

3. **Câte 2 puncte** pentru precizarea, pe baza sursei C, a oricăror două deosebiri între ideile politice susținute de Rousseau și cele susținute de Montesquieu și Voltaire;
(2px2=4p)

4. **2 puncte** pentru menționarea unui model politic instaurat la sfârșitul secolului al XVII-lea, corespunzător principiilor menționate în sursa C;

3 puncte pentru prezentarea modelului politic menționat, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici, referitoare la modelul politic menționat;

1 punct pentru utilizarea doar a unui exemplu / a unei caracteristici referitoare la modelul politic menționat

5. **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două documente adoptate în secolul al XVIII-lea, care atestă influența iluminismului asupra organizării statelor moderne.
(2px2=4p)

Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărui document menționat, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici;
(3px2=6p)

6. **1 punct** pentru numirea unui reprezentant al iluminismului menționat în sursa A;

2 puncte pentru precizarea titlului unei opere elaborată de către acesta;

7. **4 puncte** pentru formularea pe baza surselor A și C a oricărei opinii referitoare la concepțiile reprezentanților iluminismului privind religia;

Câte 2 puncte pentru folosirea ca argument a oricăror două informații din sursa C.
(2px2=4p)

Total 40 de puncte

SUBIECTUL AL II-LEA (50 puncte)

40 de puncte pentru informația istorică, distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea unei acțiuni revoluționare, desfășurată în spațiul românesc la începutul secolului al XIX-a;

3 puncte pentru prezentarea acțiunii menționate prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu / a unei caracteristici;

1 punct pentru utilizarea doar a unui exemplu / a unei caracteristici referitoare la acțiunea istorică menționată;

- **Câte 2 puncte** pentru precizarea oricăror două consecințe ale relațiilor internaționale din primele trei decenii ale secolului al XIX-lea asupra evoluției Principatelor Române;

(2px2=4p)

-2 puncte pentru menționarea unui act cu rol constituțional adoptat în Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX –lea;

3 puncte pentru prezentarea actului cu rol constituțional menționat prin evidențiere relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu / a unei caracteristici;

-2 puncte pentru menționarea oricărei aspirații ale revoluției de la 1848-1849 din spațiul românesc;

-Câte 2 puncte pentru precizarea oricăror două modalități propuse pentru îndeplinirea aspirației menționate;

(2px2=4p)

-2 puncte pentru menționarea oricărei consecințe a relațiilor internaționale din deceniul șase al secolului al XIX-lea, pentru spațiul românesc;

3 puncte pentru prezentarea consecinței menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu / a unei caracteristici, referitoare la consecința menționată;

-Câte 2 puncte pentru menționarea oricăror trei fapte istorice desfășurate în plan intern, referitoare la modernizarea societății românești, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;

(2px3=6p)

-3 puncte pentru formularea oricărei opinii cu privire la rolul factorilor externi în evoluția României din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;

Câte 3 puncte pentru susținerea opiniei formulate prin oricare două argumente.

(3px2=6p)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

- **1 puncte** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);
1 punct pentru (introducere - cuprins - concluzii);
0 puncte pentru text nestructurat;
- **2 puncte** pentru evidențierea **relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;
1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;
0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;
- **2 puncte** pentru **argumentarea istorică**; (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia);
1 punct pentru coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant;
0 puncte pentru lipsa argumentării istorice;
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric**;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 50 de puncte

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 puncte.

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE**

Etapa pe Națională

Clasa a XI-a

Brăila, 2016

- **Timpul de lucru este de trei ore.**
- **Ambele subiecte sunt obligatorii.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.**
- **Subiectele se tratează pe foi separate**

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „În Europa recente migrații ale muncitorilor au permis adaptarea efortului productiv până la nivelul cererii limitând inflația. Regiunea pariziană, Ruhr-ul, triumfiul industrial din nordul Italiei, etc., au absorbit un număr considerabil de <imigranți> din alte regiuni ale țărilor respective sau din afara acestora. Contribuția efectivă a creșterii anuale a forței de muncă în Europa occidentală poate fi evaluată la mai mult de 500 000 de muncitori, aceste migrații intra-europene au adus un aport ce a depășit toate previziunile. Resursele de mână de lucru străină au atenuat penuria de forță de muncă în țările <importatoare>, permițându-le în afara creșterii producției și frânarea creșterii salariilor și prețurilor.”

(**Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa**, 1965)

B. „Muncitorii străini (<invitați>) erau încurajați să se angajeze în Germania, în ideea că șederea lor era strict temporară, ei urmând să se întoarcă în țara de origine. Ca și muncitorii imigranți finlandezi în Suedia sau cei irlandezi în Marea Britaniei, acești oameni - majoritatea sub 25 de ani- proveneau din regiuni sărace, rurale sau montane. Cei mai mulți erau necalificați (sau au acceptat „decalificarea” pentru a găsi de lucru). Câștigurile lor în Germania sau în alte țări nordice au contribuit la susținerea economiilor regiunilor natale, chiar dacă plecarea lor a ușurat competiția locală pentru slujbe și locuințe. În 1973, banii expediați acasă de muncitorii din străinătate reprezentau 90% din câștigurile de export ale Turciei și 50% din câștigurile de export ale Greciei, Portugaliei și Iugoslaviei.”

(Tony Judt, **Epoca postbelică. O istorie a Europei de după 1945**)

C. „1. Libera circulație a lucrătorilor este garantată în cadrul Uniunii.

2. Libera circulație implică eliminarea oricărei discriminări pe motiv de cetățenie între lucrătorii statelor membre, în ceea ce privește încadrarea în muncă, remunerarea și celelalte condiții de muncă.

3. Sub rezerva restricțiilor justificate de motive de ordine publică, siguranță publică și sănătate publică, libera circulație a lucrătorilor implică dreptul: (a) de a accepta ofertele reale de încadrare în muncă; (b) de a circula liber în acest scop pe teritoriul statelor membre; (c) de a ședea într-un stat membru pentru a desfășura o activitate salarizată în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative care reglementează încadrarea în muncă a lucrătorilor statului respectiv”;

(Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, Titlu IV, cap I, art. 45/1,2,3)

Pornind de la sursele istorice date, răspundeți următoarelor cerințe

1. Menționați, pe baza sursei A, două zone de destinație a migrațiilor după Al Doilea Război Mondial. **6 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei B, două condiții pe care muncitorii străini sunt nevoiți să le accepte în țara de destinație. **6 puncte**
3. Formulați o opinie referitoare la consecințele economice ale migrațiilor, folosind ca argument câte o informație din sursele A, respectiv, B. **9 puncte**
4. Formulați un punct de vedere referitor la statutul emigrantului în secolul al XX-lea, susținându-l cu două informații din sursa C. **7 puncte**
5. Formulați un punct de vedere referitor la migrația românilor în perioada postcomunistă, susținându-l cu menționarea unui fapt istoric relevant. **5 puncte**
6. Formulați un punct de vedere referitor la consecințele relațiilor internaționale din secolul al XX-lea asupra migrațiilor din perioada postbelică din spațiul european, argumentând cu alte două informații, în afara celor din sursele A, B, C. *(Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea informațiilor relevante, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia).* **7 puncte**

Subiectul al II-lea (50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, o sinteză despre **România și Europa în secolul al XX-lea**, având în vedere:

- menționarea unei modificări apărute în cadrul formelor de organizare statală din Europa și precizarea a două cauze ale acestui fapt;
- menționarea unei cauze a instaurării unui nou regim politic într-un stat din Europa Occidentală, în prima jumătate a secolului al XX-lea și prezentarea a două caracteristici ale acestui regim;
- prezentarea a două asemănări între regimurile politice din România din prima, respectiv, a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României în instituțiile, mecanismele și politicile de rezolvare a conflictelor din a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acesteia prin două argumente istorice.

Notă !

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 de puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapa Națională
Clasa a XI-a
Brăila, 2016

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR !

SUBIECTUL I:

1. Câte 3 puncte pentru menționarea, pe baza sursei A, a două zone de destinație a migrațiilor după Al Doilea Război Mondial. (3px2=6p)

2. Câte 3 puncte pentru precizarea, pe baza sursei B, a două condiții pe care muncitorii străini sunt nevoiți să le accepte în țara de destinație. (3px2=6p)

3. 3 puncte pentru formularea oricărei opinii referitoare la consecințele economice ale migrațiilor.

Câte 3 puncte pentru folosirea ca argument a oricărei informații din sursa A, respectiv din sursa B. (3px2=6p)

4. 3 puncte pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la statutul emigrantului în secolul al XX-lea.

Câte 2 puncte pentru selectarea din sursa C a oricăror două informații care susțin punctul de vedere; (2px2p=4p)

5. 3 puncte pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la migrația românilor în perioada postcomunistă.

2 puncte pentru menționarea oricărui fapt istoric relevant, care susține punctul de vedere formulat.

6. 3 puncte pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la consecințele relațiilor internaționale din secolul al XX-lea asupra migrațiilor din perioada postbelică din spațiul european.

Câte 2 puncte pentru argumentarea punctului de vedere formulat, prin utilizarea a oricăror două informații, în afara celor din sursele A, B, C și a conectorilor, care exprimă cauzalitatea și concluzia. (2px2p=4p)

Total 40 de puncte

SUBIECTUL II:

Informația istorică –40 de puncte distribuite astfel:

-3 puncte pentru menționarea oricărei modificări apărute în cadrul formelor de stat din Europa;

Câte 2 puncte pentru precizarea oricăror două cauze ale modificării menționate; (2px2p=4p)

-3 puncte pentru menționarea oricărei cauze a instaurării unui nou regim politic într-un stat din Europa Occidentală, în prima jumătate a secolului al XX-lea;

Câte 2 puncte pentru menționarea oricăror două caracteristici ale regimului politic; (2px2p=4p)

Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărei caracteristici menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici; (3px2=6p)

Câte 1 punct pentru utilizarea **doar** a câte unui exemplu/ a câte unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat.

-**Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două asemănări între regimurile politice din România, din prima, respectiv, a doua jumătate a secolului al XX-lea; (2px2=4p)

Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărei asemănări menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici; (3px2=6p)

Câte 1 punct pentru utilizarea **doar** a câte unui exemplu/ a câte unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat.

-4 puncte pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la implicarea României în instituții, mecanismele și politicile de rezolvare a conflictelor din a doua jumătate a secolului al XX-lea;

Câte 3 puncte pentru susținerea punctului de vedere formulat prin două argumente istorice. (3px2=6p)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

- **1 puncte** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);
1 punct pentru (introducere - cuprins - concluzii);
0 puncte pentru text nestructurat;
- **2 puncte** pentru evidențierea **relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;
1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;
0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;
- **2 puncte** pentru **argumentarea istorică**; (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia);
1 punct pentru coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant;
0 puncte pentru lipsa argumentării istorice;
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric**;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 50 de puncte

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu

Total - 100 de puncte

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapă Națională
Clasa a XII-a
Brăila, 2016

- **Timpul de lucru este de trei ore.**
- **Ambele subiecte sunt obligatorii.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.**
- **Subiectele se tratează pe foi separate**

SUBIECTUL I (40 puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. ”Știm însă sigur două lucruri: că în Transilvania, în ultimul deceniu al secolului al XIII-lea și al domniei Arpazilor în Ungaria, privilegiile și drepturile populației românești erau tot mai mult încălcate de noua ordine feudală. (...). Originea ardeleană a întemeierii statelor noastre dunărene e de asemenea un fapt ce trebuie reținut, confirmat în mod precis de documente în cazul descălecatului Moldovei, pomenit numai de tradiție în acel al Țării Românești. El se află însă pe linia logică a unei dezvoltări istorice, care răspunde și procesului de expansiune demografică a elementului românesc, și intereselor economice determinate de rețeaua de drumuri ale negoțului, și a nevoii de a da o formă proprie de stat încercărilor de unificare politică, provenite din inițiativa străină a coroanei ungurești, sau – poate- și din legăturile de prietenie sau de adversitate, cu cealaltă putere ce mărginește la acea vreme orizontul nostru politic: hanatul tătarăsc al Kipciakului.”

(Gh. I. Brătianu, *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*)

B. „În Țara Românească, tradiția istorică este de asemenea aceea a unei „descălecări” din părțile de miazăzi ale Ardealului, fără însă ca izvoare contemporane să ne poată confirma arătările cuprinse în povestirile mai târzii (...) Fie însă una sau alta dintre aceste ipoteze, concluzia în ce privește caracterul Domniei nou înființate rămâne aceeași: e un proces de natură feudală, vădit influențat de așezămintele acestui regim, așa cum îl cunoaștem din țara vecină a Ungariei, în timpul ultimilor regi arpadieni și a dinastiei străine de Anjou. O asemenea alcătuire de stat exclude ideea unei stăpâniri absolute: ea presupune superioritatea unui „obicei al pământului” care determină în jurul domnitorului, prezența unui sfat constituit din acei *majores terrae* ce i s-au închinat, recunoscând „dominium eminens” care îi dă dreptul să dăruiasă și să confirme stăpânirea pământurilor, să confere „ohabele” sau imunitățile, să perceapă veniturile ce rezultă pentru domnie din transferurile private de stăpânire; (...)”

(Gheorghe I. Brătianu, *Sfatul domnesc și Adunarea Stărilor în Principatele Române*)

C. ”Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungem la cunoștința tuturor că, întorcându-se căutătura privirii noastre spre viteazul bărbat Balc, fiul lui Sas, voievodul nostru maramureșean, iubitul și credinciosul nostru, și rechemând în amintirea înălțimii noastre nemăsuratele lui slujbe, prin care acesta s-a făcut plăcut Maiestății Noastre (...). Iar noi (...) am dăruit și am hărăzit pomenitului voievod Balc (...) moșia numită Cuhea, ce se află în țara noastră a Maramureșului, cu alte două sate trecute în mâinile noastre regești de la voievodul Bogdan și fiii săi, necredincioși învederați ai noștri, pentru blestemata lor vină de necredință, din aceea că acel Bogdan și fiii săi (...) plecând pe ascuns din zisul nostru

regat al Ungariei în sus-pomenita țară moldovenească uneltesc să o păstreze spre paguba maiestății noastre; drept care noi (...) am lipsit și am despuat cu totul, ca pe niște nevrednici, pe acel Bogdan și fiii lui sus-ziși de sus-numitele moșii.”

(*Diploma regelui Ludovic de Anjou*, 1366)

Pornind de la sursele istorice date, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați două spații istorice, la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **2 puncte**
2. Precizați un eveniment din sursa A, menționând o cauză și o consecință ale acestuia, selectate din sursa C. **5 puncte**
3. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc, precizate în sursa B. **10 puncte**
4. Prezentați un fapt istoric referitor la rolul autonomiilor locale în evoluția spațiului românesc medieval intracarpatic. **5 puncte**
5. Prezentați câte un fapt istoric din secolul al XV-lea, la care participă reprezentantul unei instituții centrale din spațiul românesc intracarpatic, respectiv, extracarpatic, stabilind o asemănare între cele două instituții. **12 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric, un punct de vedere referitor la rolul unei instituții centrale din spațiul românesc în acțiunile desfășurate în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIV-lea. **6 puncte**

SUBIECTUL II (50 puncte)

Elaborați, în cinci-șase pagini, un eseu despre *Evoluția României în contextul relațiilor internaționale din secolele al XIX-lea – al XX-lea*, având în vedere:

- prezentarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice prin care România se implică în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea câte unei acțiuni diplomatice desfășurate de către România în relație cu fiecare dintre cele două mari alianțe, în al doilea deceniu al secolului al XX-lea;
- prezentarea a două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc pentru realizarea României Mari și menționarea unei asemănări între desfășurarea acestora;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României Mari în relațiile internaționale și susținerea acestuia prin două argumente istorice.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin prezentarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 de puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapa Națională
Clasa a XII-a
Brăila, 2016

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR!

SUBIECTUL I:

1. **Câte 1 punct** pentru menționarea celor două spații istorice, la care se referă atât sursa A, cât și sursa B; (1px2=2p)
2. **1 punct** pentru precizarea evenimentului din sursa A;
Câte 2 puncte pentru menționarea oricărei cauze și a oricărei consecințe a evenimentului, selectate din sursa C; (2px2=4p)
3. **Câte 2 puncte** pentru menționarea celor două instituții centrale din spațiul românesc menționate în sursa B; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea fiecărei instituții centrale menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)
4. **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric, referitor la rolul autonomiilor locale în evoluția spațiului românesc medieval intracarpatic;
3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici;
5. **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice din secolul al XV-lea, la care participă reprezentantul unei instituții centrale din spațiul românesc intracarpatic, respectiv, extracarpatic; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea faptelor istorice menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)
- 2 puncte** pentru stabilirea oricărei asemănări între cele două instituții;
6. **3 puncte** pentru formularea unui punct de vedere referitor la rolul unei instituții centrale din spațiul românesc în acțiunile desfășurate în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIV-lea;
3 puncte pentru argumentarea punctului de vedere prin prezentarea faptului istoric și utilizarea conectorilor de cauzalitate și concluzie.

Total 40 de puncte

SUBIECTUL II:

Informația istorică –40 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea oricărei constante în desfășurarea faptelor istorice, prin care România se implică în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- 3 puncte** pentru prezentarea constantei menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici;
- **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două acțiuni diplomatice desfășurate de România în relație cu fiecare dintre cele două mari alianțe, în al doilea deceniu al secolului al XX-lea; (2px2=4p)
- Câte 3 puncte** pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)

-**Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc pentru realizarea României Mari; (2px2=4p)

Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; (3px2=6p)

3 puncte pentru menționarea oricărei asemănări între desfășurarea faptelor istorice menționate;

-**4 puncte** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la implicarea României Mari în relațiile internaționale;

8 puncte pentru susținerea punctului de vedere formulat prin două argumente istorice – prezentarea a două fapte istorice și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

- **1 puncte** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);
1 punct pentru (introducere - cuprins - concluzii);
0 puncte pentru text nestructurat;
- **2 puncte** pentru evidențierea **relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;
1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;
0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;
- **2 puncte** pentru **argumentarea istorică**; (coerența și relevanța argumentării elaborate prin precizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia);
1 punct pentru coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant;
0 puncte pentru lipsa argumentării istorice;
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric**;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 50 de puncte

Total 90 puncte

Din oficiu se acordă 10 puncte

Total 100 puncte